

**СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК „ГРАМОТНИ ЛИ СМЕ?“,
ОРГАНИЗИРАНО ОТ ОТДЕЛ „ОБРАЗОВАНИЕ“ КЪМ ОБЩИНА ПЛОВДИВ
И ЦПЛР – ОБЩИНСКИ ДЕТСКИ КОМПЛЕКС – ПЛОВДИВ**

12. КЛАС

ТРИТЕ ИМЕНА НА УЧАСТНИКА	
УЧИЛИЩЕ	
ТОЧКИ ОТ ТЕСТА	

Прочетете текстове 1. и 2. и решете задачите 1. до 10. включително.

Текст 1

И новият ред за прием на първолаци в столицата няма да реши всички проблеми, съпътстващи открай време постъпването в училище на най-малките. От Столичната община са определили нови прилежащи райони към училищата, местожителството в които занапред ще определя кое дете в кое школо може да постъпи.

Новите правила, подготвени от Столичната община, повтарят наредбата на МОН, която от миналата есен въведе уседналост при приема в първи клас. Те разделят децата на 4 групи, като с най-голямо предимство ще са тези с постоянен/настоящ адрес в прилежащия район на училището, който не е променян в последните над 3 г. преди кандидатстването. Втората група са деца, чийто постоянен адрес е в прилежащия район на училището повече от 1 г., но е променен в периода през последните от 1 до 3 г. Третата група са малчуганите, чийто адрес е бил променен през последната 1 г., а четвърта група – тези, живеещи извън прилежащия район на училището. Приемът ще се осъществява по реда на групите.

Прилежащите райони на училищата са очертани наново, което променя картината за част от родителите. От общината твърдят, че новите райони включват най-близките до учебното заведение улици, които досега може и да са попадали в друг административен район.

Вестник „Сега“

Текст 2

*В последните седмици в речта ни се засили честотата на употреба на една друга двойка думи, съдържащи представките **от** и **у**. Става дума за отседналост и уседналост, образувани съответно от причастието отседнал и прилагателното уседнал. Наричам втората дума прилагателно, защото в езика ни не съществува глагол уседна, докато отседнал естествено е образувано от глагола отседна. Между двете думи има съществена разлика. Глаголът отседна означава „настанявам се за временен престой“. Заради това той се употребява в изречения като **На първо време той отседна в хотел**. В същото време прилагателното уседнал означава „който живее, прекарва на едно място, без пътуване“ и като негов синоним се сочи заседнал. Заради това често се казва например **Той води уседнал начин на живот**.*

Владко Мурдаров

1. На мястото за отговор запишете към коя сферата на общуване принадлежи Текст 1.

2. Коя от посочените думи НЕ е синоним на думата прилежащ, използвана в Текст 1?

- А) прилежен
- Б) близолежащ
- В) съседен
- Г) близък

3. На мястото за отговор запишете синоними на думата училище, използвани в Текст 1.

4. Като имате предвид информацията от двата текста, запишете термина от Текст 1, чието значение е обяснено в Текст 2.

5. Като имате предвид съдържанието на Текст 1, отговорете с *да* или *не* уместно ли е думата *уседналост* в текста да се замени със синонима ѝ, посочен в Текст 2.

6. Какви са в лексикално отношение думите отседнал и уседнал от Текст 2.

7. На мястото за отговор запишете термина, назоваващ словообразователна морфема, използван в Текст 2.

8. Като имате предвид съдържанието на Текст 2, посочете кое твърдение НЕ е вярно.

- А) Думата уседнал е прилагателно име.
- Б) Думата отседнал е минало деятелно причастие.
- В) Думата отседнал е образувана от глагола отседна.
- Г) Думата уседнал е образувана от глагола уседна.

9. Като имате предвид съдържанието на Текст 1, посочете кое от децата е с най-голямо предимство да бъде прието в първи клас.

- А) От две години Мими живее на 100 метра от училището.
- Б) От пет години Иво живее в района на училището, но на разстояние от 1 километър.
- В) Преди три години Ани се премества да живее на 50 метра от училището.
- Г) Димо живее от 6 години на 200 метра от училището, но адресът му е извън прилежащия район.

10. Подчертайте словосъчетанието в изречението от Текст 1, което е използвано метафорично.

Прилежащите райони на училищата са очертани наново, което променя картината за част от родителите.

11. В коя позиция НЕ е допусната правописна грешка?

Щом чу крясъците ѝ, веднага се зъпъти (1) да я търси. Напразно се опитва да премине придошлата река по бързейте (2) и най-сетне беше принуден да я преплува, макар че не навиждаше (3) водата и не обичаше да се мокри. Излезе на отсрещния (4) бряг.

12. В кое изречение е допусната правописна грешка?

- А) Очите ѝ бяха затворени, но през черните цепнатини прозираха жълто-зелените зеници.
- Б) Ушите му, кадифеночерни и твърде големи за неговата малка глава, се изправяха от време на време да слушат крясците на сойките долу в дъбовата гора.
- В) Отпадналото ѝ тяло започваше да тлъстее – лятната козина се скубеше, зимната растеше буйно, а отгънялата ѝ опашка се покриваше с нови сиво-жълтеникави косми.
- Г) По цял ден лежеше под скалите, из които зеленееше бръшлян и преждевременно догаряше в огненочервени багри млада трепетлика.

13. В кое изречение НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Тук миризмата на птиците беше особено силна.
- Б) Оттук се виждаше северната стена на каменото здание, която нямаше прозорци.
- В) След това се прибираще в стаята да чете весник или сядаше пред зданието да пее.
- Г) Тялото ѝ се сви в очакване на предстоящата опасност.

14. Кое твърдение НЕ е вярно за посоченото изречение?

Пръстта и камъчетата се сипеха отгоре с леко шумолене и скоро тя достигна тая част от пукнатината, дето последната извиваше под ъгъл, тялото ѝ се заклеци в скалата и дълго време не можеше да се измъкне.

- А) Проверка на правописа на подчертаната дума може да стане чрез думата шум.
- Б) В думата ъгъл има постоянно и непостоянно ъ.
- В) В думата тялото има променливо я.
- Г) Отрицателната глаголна форма е изписана неправилно.

15. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) И малкият принц си отиде мислейки за своето цветче.
- Б) Но малкият принц, който бе довършил пригответленията си не искаше да огорчава повече стария владетел.
- В) Всеки, когото докосна, го връщам на земята от, която е дошъл.
- Г) Някой ден, ако много ти домъчнее за твоята планета, не мога да ти помогна.

16. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) И тъй като царят не му отговори, малкият принц отначало се поколеба след това въздъхна и тръгна.
- Б) Би могъл например да ми заповяда да замина веднага.
- В) Географът е учен, който знае де са моретата, реките, градовете, планините и пустините.
- Г) И географът би отбелязал две планини там, дето има само една.

17. Поставете пропуснатите запетаи в изречението.

Чудейки се дали планът му ще проработи Хари бързо събу една от обувките си свали единия си мръсен и подгизнал чорап и пхна дневника в него.

18. В кое изречение НЕ е допусната граматична грешка?

- А) До вилата се намира просторен басейн, тенис корт, конна база и екопътека
- Б) Приятната атмосфера и професионалното индивидуално обслужване на гостите ще допринесат за пълноценната Ви почивка.
- В) Пострадали няма, откраднат е само оборота на магазина, който към този час бил около 100 лева.
- Г) Призовавам всеки, който му е мъчно за черното прасе от Габрово, да основе Агенция за закрила на прасето.

19. В кое изречение е допусната граматична грешка?

- А) Беше най-новият ученик и въпреки това бе спечелил – щеше да даде обед на всички.
- Б) От този ден чиракът стана най-добрия му приятел.
- В) Това не беше най-добрият портрет, но за да успееш, трябваше да прави още много опити.
- Г) Този ден се оказа най-добрият от седмицата.

20. На празните места запишете правилните форми на думите, поставени в скоби.

А) местоимение:

Там вниманието му било привлечено от черниците, от (чия) кора той предложил да се произвежда хартия. Тя станала основа и за създаването на първите книжни пари, (кой) успешно заменили тежките и неудобни монети.

Б) съществително име:

Петрови сменят няколко (адвокат) по време на двата (процес).

В) членувана форма:

Смятам, че (роман), на който се позовава (автор), няма никаква историческа база и нищо общо с (реалност).

Г) учтива форма:

Госпожице, Вие сте (напуснал) без разрешение и сега сте (длъжен) да (напиша) обяснение.

Д) форма за множествено число:

Най-много (бивол) у нас е имало през 1926 година, тогава в България са се отглеждали 448 000 (бивол).

ОТГОВОРИ

1. публицистична; 2. А; 3. школо, учебно заведение; 4. уседналост; 5. не; 6. пароними; 7. представки; 8. Г; 9. Б; 10. променя картината; 11. 4; 12. Б; 13. Г; 14. Г; 15. Г; 16. А; 17. Чудейки се дали планът му ще проработи, Хари бързо събу една от обувките си, свали единия си мръсен и подгизнал чорап и пъкна дневника в него.;18. Б; 19. Б

20. На празните места запишете правилните форми на думите, поставени в скоби.

- А) **местоимение:** (*чиято*) (*които*)
- Б) **съществително име:** (*адвокати*) (*процеса*)
- В) **членувана форма:** (*романът*) (*авторът*) (*реалността*)
- Г) **учтив форма:** (*напуснали*) (*длъжна*) (*напишете*)
- Д) **форма за множествено число:** (*биволи*) (*бивола*)

Точки:

1 – 19. въпрос – по 2 точки	38
20. въпрос – 12 думи по 1 точка	12
Общо	50 точки